

Rekonstrukce nástupišť ŽST v k.ú.Roudnice nad Labem – podzemní prostory starého pivovaru

Zoologický průzkum

z oboru chiropterologie

Ing.et Ing.Bc.Borek Franěk
Český svaz ochránců přírody Ophidia

květen 2018

Předmět posouzení:	k.ú.Roudnice nad Labem, Rekonstrukce nástupišť ŽST – podzemní prostory starého pivovaru
Zpracovatel hodnocení:	Český svaz ochránců přírody Ophidia Pobočný spolek zapsaný pod sp.zn.L49366 ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze Osvobození 839/19, 412 01 Litoměřice Ing.et Ing.Bc.Borek Franěk, člen ČESON, ev.č.156, Člen České ornitologické společnosti-Severočeské pobočky,ev.č.5926 Osvědčení Ministerstva životního prostředí o vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti dle zákona č.114/1992 Sb.,v platném znění, v návaznosti na zákon č.312/2002 Sb., v platném znění, v ochraně přírody a krajiny č.187/2006 IČ: 63154609
Kontakt:	tel: 732 489 890 email: borek.franek@seznam.cz

V Litoměřicích dne 16.května 2018

.....
podpis

Borek Franěk

Rozdělovník:

2 výtisky: zadavatel

1 výtisk: zpracovatel

Obsah

1	Úvod	2
2	Metodika a výsledky zoologického posouzení.....	2
2.1	Obecná metodika použitá pro sledování ptáků a letounů.....	2
2.2	Popis dotčeného prozkoumávaného domu z hlediska výskytu netopýrů a ptáků - populací ohrožených skupin obratlovců.....	3
3	Závěr, doporučení, kompenzační opatření	11

1 Úvod

Předložený zoologický průzkum si klade za cíl zjistit přítomnost letounů uvnitř podzemních prostor bývalého pivovaru pod nástupištěm ŽST Roudnice nad Labem se zřetelem na zvláště chráněné druhy živočichů dle přílohy III, prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a vymežit případný dopad záměru na jejich populace a navrhnout kompenzační opatření v případě potvrzení jejich výskytu.

Zadavatelem je SUDOPU EU a.s., se sídlem na adrese Špitálské náměstí 3517, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 05165024

2 Metodika a výsledky zoologického posouzení

2.1 Obecná metodika použitá pro sledování ptáků a letounů

Metodika byla použita pouze pro skupinu letounů. Pro jednotnost byly použity metody publikované v příručce Metodika sběru dat a pro biomonitoring v chráněných územích (ČÚOP, 1994) a jejich novelizace zveřejněné na webových stránkách AOPK ČR (www.nature.cz). Použité metodiky prováděné v níže zmíněném rozsahu nemají devastující vliv na populaci sledovaných druhů. Netopýři byli pozorováni vizuálně pomocí binokulárního dalekohledu FED 20 x 60. Doba pozorování byla volena na cílovou skupinu letounů. Pro účel zjištění letounů byla použita i excerptce literatury a nálezové databáze z monitoringu panelových sídlišť z let 1995-2017, dále sledování pobytových stop – trusu, moči, uhynulých jedinců. Vzhledem k plné aktivitě letounů bylo přistoupeno k dohledání pobytových stop a byla provedena i nahrávka pomocí bat ultrazvukového detektoru.

Termín byl zvolen 12.5.2018, čas byl volen od 18.00 hodin do 23.00 hod. na detektorování netopýrů.

Letouni byli sledováni jak metodou detekce ultrazvukových signálů - heterodyningu za použití ultrazvukového batdetektoru Pettersson D240 (Pettersson Elektronik AB, Švédsko), který umožňuje určit právě sledovaný druh (v systému heterodyning), popřípadě jej alespoň zařadit do skupiny či dvojice (sibling species) druhů, tak v případě detekce byl rutinně používán heterodynovací systém a pro pořizování nahrávek pak time expansit systém. Nahrávky byly následně analyzovány na PC v programu BatSound Pro (Pettersson Elektronik AB, Švédsko). V průběhu detekce byl detektor neustále proladován, aby bylo pokryto spektrum frekvencí přibližně mezi 20kHz a 105kHz.

Před začátkem heterodyningu byla provedena kalibrace přístroje na rušivé vlivy.

V případě této lokality v k.ú. Roudnice nad Labem, podzemí bývalého pivovaru pod nástupištěm ŽST, byla použita excerptce dat z předešlého monitoringu panelových sídlišť a sídel, břehového porostu Labe v Roudnici n.L. (Franěk, 1992-2017).

Franěk, 14.4.2016, plošné mapování netopýrů panelových sídlišť, lokalita Roudnice nad Labem – Okružní, dne 18.5.2015 mapování netopýrů břehových porostů řeky Labe a to jako referenční data ke zjištěným druhům.

Průzkum – 12.5.2018 - začátek 18.00 hodin, do 23.00 hodin, viditelnost dobrá.

Počasí : ráno +9°C, polojasno-jasno, v poledne 22°C, na slunci 34°C bezvětří, odp.vánek, večer 26°C hvězdy na obloze dobře viditelné, jasná obloha

2.2 Popis dotčených podzemních prozkoumávaných prostor z hlediska výskytu netopýrů

Použité zkratky za názvy živočichů pro výskyt zvláště chráněných druhů živočichů (podle kategorizace § 14 odst. 1 vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. a přílohy č. III této vyhlášky, která je doplněna vyhláškou č.175/2006 Sb.), dále uvedené v Červeném seznamu obratlovců České republiky (Plesník et. al. 2003) nebo zařazených mezi Evropsky významné druhy dle Přílohy II, směrnice č.92/43/EEC a směrnice č.79/409/EEC o ptácích :

Vysvětlivky zkratk u jednotlivých druhů:

RE: regionally extinct (pro území ČR vymizelý druh)

CR: critically endangered (kriticky ohrožený druh)

EN: endangered (ohrožený druh)

VU: vulnerable (zranitelný druh)

NT: near threatened (téměř ohrožený druh)

LC: least concern (málo dotčený)

DD: data deficient (druh o němž jsou nedostatečné údaje)

NE: not evaluated (nevyhodnocený)

druhy chráněné podle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb., v platném znění: KO – kriticky ohrožený druh, SO – silně ohrožený druh, O – ohrožený druh;

EVD – evropsky významný druh dle Přílohy II směrnice č. 92/43/EEC

2,1 – čísla před názvem druhu označují počet samců, samic

adult ex. – dospělý jedinec

juv. – mladý jedinec

k.ú.Roudnice nad Labem, podzemní prostory bývalého pivovaru

- jedná se o vodorovné podzemní štolu a studny bývalého pivovaru v k.ú.Roudnice nad Labem, st.p.č.3, Poděbradova č.p.323 ve vlastnictví Města Roudnice nad Labem se sídlem na adrese Karlovo náměstí 21, 413 01 Roudnice nad Labem, které vedou pod kolejištěm a nástupištěm na p.p.č.4313/17, které je ve vlastnictví Českých drah,a.s. se sídlem na adrese Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 00 Praha 1 – Nové město, dále pod ulicí Poděbradova na p.p.č.4095/1 ve vlastnictví Města Roudnice nad Labem. Štolu mají vchody na severní straně opěrné zdi kolejiště směrem od řeky Labe a cyklostezky. Štola vede ze severu na jih pod bývalý pivovar. První štola má obloukový portál o šířce cca 1 m a výšce 1,5 m, oblouková štola cca 3 m k bývalé vyzdívce z plných pálených cihel proti nechtěným návštěvníkům. Za ní je cca 1 m původní portál studny na vodu pro pivovar. Zde se prostor zvětšuje a je několik metrů vysoký, strop tvoří železobetonová monolitická deska. Stěny jsou vyzděny z kamene. V celé štolě a před vstupem do studny je množství komunálního odpadu a stavební suti do výšky cca 80 cm. Jsou zde patrné stopy po bydlení bezdomovců. Studna má čtvercový profil o velikosti cca 150 x 150 cm a je vyzděna z kamenných kvádrů. Udávaná hloubka je 10 m. Vstupní kovový žebřík zde zcela chybí. Vlevo na stěně studny je silně zkorodovaný kovový žebřík sahající k hladině vody ve studni. Za žebříkem pokračuje suchá štola s obdélníkovým profilem vyzděná z kamene a železobetonovým stropem, která má

další výstup kolmou šachtou mezi kolejemi. Žebřík zde chybí, poklop tvoří ocelové profilované plechy bez zamykání.

Další dva horizontální vstupy jsou umístěny ve výšce 4 m nad terénem, vede k nim silně zkorodovaný žebřík. Před vstupy je železobetonová podesta o šířce 1 m a délce 4 m, opatřená kovovým zábradlím z ocelových profilů. Vstupy nejsou zabezpečeny. Vstupní portál je obdélníkového tvaru, oba jsou totožné. Za vstupem jsou čtyři schody vedoucí dolů ke studni, která má čtvercový půdorys cca 150 x 150 cm, vstupní žebříky u obou chybí.

UZ bat detektor byl nejdříve umístěn u dolního vstupu, zde bylo zjištěno, že zde pouze loví **6 ex.adult netopýr vodní (*Myotis daubentonii*) - SO, EVD, DD**, ihned u vchodu se otáčí a nezalétají do vnitřních prostor, 32 pozitivních minut. Důvodem byly houfy komárů před vchodem. **3 ex.adult netopýr řasnatý (*Myotis nattereri*) – SO, EVD, LC** byl detekován opakovaně při lovu okolo horních vchodů, 42 pozitivních minut, na nábreží a okolo Labe opakovaně zastíženo 14 ex. adult **netopýrů rezavých (*Nyctalus noctula*) - SO, EVD, DD** – lov, sociální hlasy, pozorování také při sběru potravy ze zdi, 31 pozitivních minut. Dále byl detekován **5 ex. –netopýrů hvízdavých (*Pipistrellus pipistrellus*) – SO, EVD, DD** – lov, sociální hlasy, 12 pozitivních minut, cca 30 m nad zemí.

Byl proveden detailní odposlech pomocí UZ batdetektoru, 117 pozitivních minut mimo vchody venku, ve štolách nezaznamenáni žádní netopýři. V databázích NDOP, BIOLIB, ČESON, AVIF bylo zjištěno, že se nejedná o evidovanou lokalitu s výskytem zvláště chráněných živočichů.

Dále byly uvnitř objektu nalezeny pobytové stopy mezi odpadem za spodním vchodem – trus od **kuny skalní (*Martes foina*)**.

Žádné jiné druhy živočichů nebyly na objektu zjištěny. Stejně tak nebyly prokázány žádné pobytové stopy po netopýrech přímo uvnitř štol, sestup do pravé studny vpravo nahoře byl pokryt v horní části pavučinami.

Excerpcí starších údajů z monitoringu panelových sídlišť, břehových porostů (Franěk, 1992-2017) bylo zjištěno, že zde nebyl nikdy proveden průzkum letounů s ultrazvukovým detektorem.

Pohled ze západní strany na opěrnou zeď kolejí, kde jsou vstupy do štoly a studny

Spodní vchod do podzemí se studnou, vpředu hromada odpadu po bezdomovcích, zde nalezen trus kuny skalní

Detail vnitřku spodní štol, vzadu viditelný původní portál studny pivovaru

Zborcená zídka před vstupem do podzemí ke studni, UZ negativní

Původní portál studny, je zde znatelný průvan, který nevyhovuje netopýrům při denním úkrytu

Pohled ze severu na opěrnou zeď se všemi vstupy do podzemí pod kolejištěm.

Detail levého vchodu do podzemí ke studni – Uz negativní

Pohled na levou studnu bývalého pivovaru

Vstup do podzemí vlevo, UZ negativní

Vstup do podzemí vpravo, UZ negativní

Celkový pohled na vstup do pravé studny

Pohled do pravé studny, přes vchod je natažena pavučina – UZ negativní

3 Závěr, doporučení, kompenzační opatření

V průběhu monitoringu bylo prokázáno, že podzemní štola a studny bývalého pivovaru, které jsou umístěny pod kolejištěm ŽST Roudnice nad Labem nejsou využívány jako zimoviště ani jako letní kolonie nebo denní úkryt netopýrů. Veškeré zjištěné druhy netopýrů byly detekovány pouze při lovu v těsném okolí vchodů do podzemí, případně na úrovni dolního vstupu při průletech a sběru potravy. Podzemní prostor pod kolejištěm není užíván obratlovci jako jejich umělé sídlo a nebyly zde zjištěny žádné zvláště chráněné druhy živočichů, které spadají pod ochranu § 56 zákona č.114/1992Sb.

Excerpcí literatury a nálezových databází bylo zjištěno, že se nejedná o evidovanou lokalitu.

Rekonstrukce nástupišť ŽST Roudnice nad Labem může být zahájena ihned bez kompenzačních opatření.